

Izveštaj o monitoringu procesuiranja korupcije pred sudovima i tužilaštvima u Bosni i Hercegovini 2021.

Mart, 2022

Ovaj izvještaj je sačinjen uz finansijsku podršku Švedske

SADRŽAJ

UVOD	3
OPIS TRENDOVA U PROCESUIRANJU KRIVIČNIH DJELA U ODNOSU NA UKUPAN BROJ PRIJAVA U RADU TUŽILAŠTAVA U BOSNI I HERCEGOVINI	6
Udio naredbi o nesprovođenju istrage u ukupnom broju riješenih prijava.....	7
OPIS TRENDOVA U PROCESUIRANJU KRIVIČNIH DJELA U ODNOSU NA UKUPAN BROJ ISTRAGA U RADU TUŽILAŠTAVA U BOSNI I HERCEGOVINI	9
Udio naredbi o obustavi istrage u ukupnom broju riješenih istraga	10
OPIS TRENDOVA U PROCESUIRANJU KRIVIČNIH DJELA U ODNOSU NA UKUPAN BROJ PODIGNUTIH OPTUŽNICA U TUŽILAŠTVIMA U BiH	12
OPIS TRENDOVA U BROJU I STRUKTURI UKUPNOG BROJA SUDSKIH ODLUKA ZA KORUPCIJSKA KRIVIČNA DJELA U BOSNI I HERCEGOVINI	14
Opis trendova u vrsti i strukturi ukupnog broja osuđujućih presuda za korupcijska krivična djela u Bosni i Hercegovini	15
Struktura pravosnažnih sudskih odluka za korupcijska krivična djela u Bosni i Hercegovini u toku 2021. godine.....	17
Struktura pravosnažnih osuđujućih presuda za korupcijska krivična djela u Bosni i Hercegovini u toku 2021. godine	18
ZAKLJUČAK	20

UVOD

Bosna i Hercegovina je jedna od zemalja koja je najviše nazadovala u borbi protiv korupcije u proteklih 10 godina, pokazala je to analiza Indeksa percepcije korupcije za 2021. godinu koju redovno sprovodi Transparency International. Također, prema istom izvoru, Bosna i Hercegovina je ocijenjena sa ocjenom 35 na skali od 0 do 100, što je ukupno pozicionira na 110. mjesto od 180 zemalja, a lošiji rezultat u Evropi imaju samo Ukrajina i Rusija.

Adekvatno procesuiranje korupcije predstavlja jedan od osnovnih uslova za napredak zemlje, a tu se posebno izdvaja procesuiranje korupcije na visokom nivou. U Mišljenju EU o zahtjevu za članstvo BiH u Europskoj uniji stoji „Korupcija je raširena i svi nivoi vlasti pokazuju znakove da su pod kontrolom politike, što izravno utječe na svakodnevni život građana... Pravomoćne osuđujuće presude u predmetima korupcije na visokom nivou su vrlo rijetke i sankcije nemaju adekvatan preventivni učinak.“¹Nadalje, u Analitičkom izvještaju Europske Komisije se navodi da su „potrebni dalji naponi na postizanju rezultata o proaktivnim istragama, krivičnom gonjenju i pravosnažnim presudama za korupciju, posebno u predmetima korupcije na visokom nivou, koji nanose veliku štetu javnim fondovima.“² Izvještaj o Bosni i Hercegovini za 2021. godinu, koji je objavljen od strane Evropske komisije navodi da „Nije postignut napredak u ispunjavanju ključnog prioriteta 7. iz Mišljenja, te preporuka i nalaza iz Izvještaja stručnjaka o pitanjima vladavine prava. Kontinuiran negativni efekti široko rasprostranjene korupcije i znakovi političke zarobljenosti snažno su se manifestovali tokom pandemije COVID-19, direktno utičući na dobrobit građana... Uočeno je selektivno i netransparentno postupanje pravosuđa u slučajevima korupcije za koje vlada veliki interes javnosti, uz pritiske i zastrašivanja, što predstavlja veliki izvor zabrinutosti.“³

OSCE Misija u Bosni i Hercegovini u svom izvještaju navodi da „Ukupna slika koju nudi praćenje teških predmeta korupcije (tj. onih predmeta koji su kategorizirani kao predmeti visoke i korupcije srednjeg nivoa) može se jednostavno opisati kao zatajenje krivično-pravnog sistema koje je dovelo do *de facto* nekažnjivosti za počinioce brojnih teških djela.“⁴

---

¹ Europska Komisija, Mišljenje Komisije o Zahtjevu BiH za članstvo u Europskoj uniji, dostupno na:

http://dei.gov.ba/dei/direkcija/sektor_strategija/Upitnik/misljenje/default.aspx?id=21774&langTag=bs-BA

² Europska Komisija, Analitički izvještaj, dostupno na: http://dei.gov.ba/dei/direkcija/sektor_strategija/Upitnik/misljenje/default.aspx?id=21811&langTag=bs-BA

³ Evropska Komisija, Izvještaj o Bosni i Hercegovini za 2021, dostupno na: https://www.dei.gov.ba/uploads/documents/izvjestaj-o-bosni-i-hercegovini-za-2021-godinu_1636467943.pdf

⁴ OSCE Misija u BiH, Treći godišnji izvještaj o odgovoru pravosuđa na korupciju: Sindrom nekažnjivosti, dostupno na:

<https://www.osce.org/files/f/documents/1/9/471006.pdf>

Sve navedeno uveliko utječe na smanjenje povjerenja javnosti u rad pravosuđa, te rezultira konstantnim smanjenjem broja prijava za krivična djela. Rezultati istraživanja javnog mnijenja koje je sproveo Transparency International u BiH (TI BiH) krajem 2021. godine na reprezentativnom uzorku na cjelokupnoj teritoriji BiH pokazuju da čak 64% građana BiH smatra da je korupcije veoma mnogo prisutna u BiH, dok zdravstvo (71%), pravosuđe (60,4%) i javna uprava (45,7%) smatraju sektorima gdje je korupcija najviše rasprostranjena. Ovakav rezultat ispitivanja javnog mnijenja je alarmantan uzevši u obzir da bi pravosuđe trebalo da bude osnovna karika u lancu borbe protiv korupcije.

TI BiH od 2009. godine vrši kontinuiranu analizu procesuiranja korupcijskih krivičnih djela pred sudovima i tužilaštvima u BiH na osnovu zvaničnih statističkih podataka pravosudnih institucija u BiH. Ovaj Izvještaj o analizi statističkih podataka pravosudnih institucija o efikasnosti i dijelom kvaliteta rada u otkrivanju, procesuiranju i sankcionisanju korupcijskih krivičnih djela za 2021. godinu je uporediv sa ranijim izvještajima koje je TI BiH sproveo, te je moguće pratiti trendove u procesuiranju korupcije u Bosni i Hercegovini.

Kao i prethodnih godina, predmet analize procesuiranja korupcijskih krivičnih djela predstavljaju statistički podaci koji su ustupljeni od strane VSTV-a BiH o radu pravosudnih institucija za 2021. godinu.

Ovaj monitoring izvještaj obuhvata:

- Opis trendova u procesuiranju korupcijskih krivičnih djela s obzirom na ukupan broj prijava u radu tužilaštava;
- Opis trendova u procesuiranju korupcijskih krivičnih djela s obzirom na ukupan broj provedenih istraga;
- Opis trendova u procesuiranju korupcijskih krivičnih djela s obzirom na ukupan broj podignutih optužnica;
- Opis trendova u broju i strukturi presuda za korupcijska krivična djela; i
- Opis trendova u kaznenoj politici u osuđujućim presudama za korupcijska krivična djela.

Izvještaj o procesuiranju korupcije prati i statističke podatke koji ukazuju na stepen efikasnosti organa u procesuiranju korupcijskih krivičnih djela u svim fazama krivičnog postupka. Izvještajem se prate trendovi procesuiranja korupcije od faze zaprimanja prijave da je izvršeno korupcijsko krivično djelo, pokretanja istrage, podizanja optužnice pa do izrečene presude za ova krivična djela. Na ovaj način se na osnovu prikupljenih podataka može doći i do određenih zaključaka o trendovima efikasnosti pojedinačnih pravosudnih organa (u koje pored nadležnih sudova i tužilaštava, možemo ubrojati i tijela za provođenje zakona u BiH), kao i o trendovima efikasnosti pravosudnih organa s obzirom na nivo vlasti kojima pripadaju. Može se smatrati da se ovi statistički podaci koriste najvećim dijelom kao pokazatelji efikasnosti rada pravosudnih organa u BiH.

Izvještaj djelimično omogućava i praćenje kvaliteta i efektivnosti rada pravosudnih institucija, prvenstveno tužilaštava, kroz statističke pokazatelje o broju osuđujućih, oslobađajućih i odbijajućih presuda, međutim postojeći statistički podaci koji se vode u pravosudnim institucijama ne mogu

ukazati na različite druge aspekte rada pravosudnih institucija u procesuiranju korupcijskih krivičnih djela koji govore o kvalitetu i efektivnosti rada. Posebno se ne mogu dobiti statistički podaci o npr. broju i karakteristikama lica koja se procesuiraju, ozbiljnosti djela i težine i kompleksnosti predmeta, posljedica krivičnih djela i pričinjene štete, te poduzetih radnji od strane tužilaštava i sudova u krivičnim postupcima za utvrđivanje odgovornosti za krivična djela. Ovakvi podaci koji ukazuju na kvalitet rada pravosudnih institucija se ne mogu prikupljati iz razloga što ne postoje razvijeni parametri koji će se na taj način zavoditi unutar tužilaštava.

OPIS TRENDOVA U PROCESUIRANJU KRIVIČNIH DJELA U ODNOSU NA UKUPAN BROJ PRIJAVA U RADU TUŽILAŠTAVA U BOSNI I HERCEGOVINI

Podaci o ukupnom broju prijava u radu u tužilaštvima ukazuje na broj predmeta koji se nalaze u fazi prijave unutar tih pravosudnih institucija. Ukupan broj prijava u radu unutar jednog tužilaštva ili tužilačkog sistema čini broj od ukupno neriješenih predmeta na početku promatrane godine i broja zaprimljenih prijava tokom promatrane godine.

Najveći dio prijava o krivičnom djelu, po pravilu, tužilaštva zaprimaju od strane agencija za provođenje zakona, ali iste mogu zaprimiti i od bilo kojeg drugog fizičkog ili pravnog lica. Prijave o počinjenom krivičnom djelu se mogu zaprimiti i anonimno.

U nastavku su prikazani trendovi ukupnih prijava u radu za sva krivična djela i ukupno prijava u radu za krivična djela korupcije (KTK) za 2021. godinu, kao i podaci za period 2018-2021. godina po jedinstvenoj listi KTK predmeta, usvojenoj od strane VSTV-a. Podaci su prikazani po tužilačkom sistemu BiH, tužilačkom sistemu FBiH, tužilačkom sistemu RS i tužilačkom sistemu Brčko Distrikta.

Nivo tužilaštva	Ukupno prijava u radu				Ukupno prijava u radu za korupcijska krivična djela (KTK)				Udio prijava za KTK predmete u odnosu na ukupan broj prijava u radu			
	2018.	2019.	2020.	2021.	2018.	2019.	2020.	2021.	2018.	2019.	2020.	2021.
Tužilaštvo BiH	1.548	1.449	1.467	1.499	176	131	126	172	11,3%	9,0%	8,5%	11,4%
Tužilački sistem FBiH	19.282	18.913	18.577	20.539	1.045	948	865	1.044	5,4%	5,0%	4,6%	5,0%
Tužilački sistem RS	10.304	10.173	10.048	11.102	529	505	404	466	5,1%	4,9%	4,0%	4,1%
Tužilaštvo Brčko Distrikta	378	347	265	259	13	26	19	9	3,4%	7,4%	7,1%	3,4%
Ukupno	31.548	30.882	30.357	33.399	1.763	1.610	1.414	1.691	5,6%	5,2%	4,6%	5,0%

Tabela 1: Uporedni prikaz statističkih podataka o broju prijava u radu tužilaštava u BiH i broju prijava u radu za korupcijska krivična djela za period 2018.-2021. godina

Nalazi:

- Ukupan broj prijava za sva krivična djela je u porastu tokom 2021. godine u odnosu na posmatrani period.
- Uporedo sa povećanjem ukupnog broja prijava za sva krivična djela, povećan je i broj prijava za korupcijska krivična djela. Udio prijava za korupcijska krivična djela u odnosu na ukupan broj prijava u radu povećan je na 5% tokom 2021. godine u odnosu na 4,6% tokom 2020. godine. Međutim, udio prijava u radu za korupcijska krivična djela u ukupnom broju prijava je i dalje lošiji ukoliko uporedimo podatke za 2018. i 2019. godinu.
- Kada govorimo o **korupcijskim krivičnim djelima, vidljivo je da je broj prijava u radu porastao tokom 2021. godine u odnosu na 2020. godinu, ali je i dalje niži od rezultata zabilježenih tokom 2018. godine.** Tokom 2021. godine je zabilježeno 277 prijava više u odnosu na 2020. godinu, ali i 72 prijave manje ukoliko uporedimo podatke sa 2018. godinom.
- Povećanje broja prijava za korupcijska krivična djela tokom 2021 godine je zabilježeno u svim tužilačkim sistemima u poređenju sa 2020. godinom, izuzev Tužilaštva Brčko Distrikta gdje je evidentirano smanjenje broja prijava za čak 52,6%..

Na osnovu dostavljenih podataka značajno je napomenuti da se od ukupnog broja prijava u radu za korupcijska krivična djela (1691), njih 16 ili tek 0,94% se odnosi na prijave za korupcijska krivična djela visokog nivoa (KTKV), prema definiciji koju je usvojilo Visoko sudsko i tužilačko vijeće Bosne i Hercegovine.⁵

Udio naredbi o nesprovođenju istrage u ukupnom broju riješenih prijava

Kada se govori o riješenim prijavama koje je zaprimilo tužilaštvo tokom promatranih godina, iste se mogu riješiti tužilačkom odlukom Naredba za provođenje istrage, tužilačkom odlukom Naredba o nesprovođenju istrage, kao i rješenjem prijave na tzv. drugi način.⁶

Naredbe o nesprovođenju istrage se odnose na događaje koji su tužilaštvima prijavljeni od strane agencija za provođenje zakona, ili drugih fizičkih i pravnih lica, a donose ih nadležni tužioci kada se na osnovu prikupljenih i dostavljenih dokaza zaključi da ne postoji osnov sumnje da je određena osoba počinila krivično djelo, ili kada se utvrdi da djelo koje se navodi u prijavi ne predstavlja krivično djelo, ili nema obilježja krivičnog djela, i sl. Broj naredbi o nesprovođenju istrage ukazuje na podatke o broju zaprimljenih prijava koje ne predstavljaju kvalitetne prijave i na taj način opterećuju resurse tužilaštava.

---

⁵ Definicija korupcije i organizovanog kriminala visokog nivoa, usvojeno na sjednici Visokog sudskog i tužilačkog vijeća BiH na sjednici održanoj 23. i 24. juna 2021. godine

⁶ Prijave riješene na drugi način podrazumijevaju sve one prijave koje nisu riješene naredbom o pokretanju/nesprovođenju istrage, odnosno to su prijave riješene ustupanjem drugom tužilaštvu, spajanjem predmeta i sl.

Nivo tužilaštva	Ukupno riješenih prijava				Ukupno Naredbi o nesprovođenju istrage				Prijave riješene na drugi način				Udio Naredbi o nesprovođenju istrage u ukupnom broju riješenih prijava			
	2018.	2019.	2020.	2021.	2018.	2019.	2020.	2021.	2018.	2019.	2020.	2021.	2018.	2019.	2020.	2021.
Tužilaštvo BiH	74	55	51	69	40	24	24	43	20	17	8	16	54%	43,6%	47,0%	62,3%
Tužilački sistem FBiH	632	579	492	600	381	308	317	338	36	29	27	29	60,3%	53,1%	64,4%	56,3%
Tužilački sistem RS	390	357	268	290	208	218	158	173	49	40	41	41	53,3%	61,0%	58,9%	59,6%
Tužilaštvo Brčko Distrikta	13	26	19	9	0	0	0	1	0	0	0	0	0%	0%	0%	11,1%
Ukupno	1.109	1.017	830	968	629	550	499	555	105	86	76	86	56,7%	54,0%	60,1%	57,3%

Tabela 2: Uporedni prikaz statističkih podataka o udjelu Naredbi o nesprovođenju istrage u odnosu na ukupan broj riješenih prijava pred tužilaštvima u BiH za predmete korupcijskih krivičnih djela za period 2018.-2021. godina

Nalazi:

- Broj riješenih prijava za korupcijska krivična djela je povećan sa 830 tokom 2020. godine na 968 u toku 2021. godine. Međutim, broj riješenih prijava za korupcijska krivična djela tokom 2021. godine je i dalje niži u odnosu na 2018. i 2019. godinu
- **Broj naredbi o nesprovođenju istrage za korupcijska krivična djela je povećan sa 499 u toku 2020. godine na 555 naredbi o nesprovođenju istrage u toku 2021. godine.**
- Udio naredbi o nesprovođenju istrage u ukupnom broju riješenih prijava je smanjen na 57,3% u odnosu na 2020. godinu, kada je iznosio 60,1%, ali je povećan u odnosu na 2018. i 2019. godinu
- **Od ukupnog broja riješenih prijava za korupcijska krivična djela (968), tek 9 riješenih prijava ili 0,92% se odnosi na prijave za predmete korupcije na visokom nivou (KTKV). Dvije prijave su riješene naredbom o nesprovođenju istrage, dok su u ostalim slučajevima otvorene istrage.**

OPIS TRENDOVA U PROCESUIRANJU KRIVIČNIH DJELA U ODNOSU NA UKUPAN BROJ ISTRAGA U RADU TUŽILAŠTAVA U BOSNI I HERCEGOVINI

Podaci o ukupnom broju istraga u radu u tužilaštvima ukazuje na stanje i broj predmeta koji se nalaze u fazi istraga unutar tih institucija. Ukupan broj istraga u radu unutar jednog tužilaštva ili tužilačkog sistema čini zbir ukupno neriješenih istraga na početku promatrane godine i naređenih istraga tokom promatrane godine. Podaci o broju istraga u radu su posebno značajni za praćenja omjera prijave i istraga, odnosno efikasnosti u procesuiranju istih. Poseban fokus izvještaja je na broju istraga koje se odnose na korupcijska krivična djela kao i praćenje trendova istih.

U nastavku su prikazani trendovi ukupnih istraga u radu za sva krivična djela i ukupno istraga u radu za krivična djela korupcije (oznake KTK) za 2021. godinu. Podaci su, kao i prethodno, prikazani po tužilačkom sistemu BiH, tužilačkom sistemu FBiH, tužilačkom sistemu RS i tužilačkom sistemu Brčko Distrikta.

Nivo tužilaštva	Ukupno istraga u radu				Ukupno istraga u radu za krivična djela korupcije (KTK)				Udio istraga za KTK predmete u odnosu na ukupan broj istraga			
	2018.	2019.	2020.	2021.	2018.	2019.	2020.	2021.	2018.	2019.	2020.	2021.
Tužilaštvo BiH	750	727	645	635	26	29	33	24	3,4%	3,9%	5,1%	3,7%
Tužilački sistem FBiH	11.512	10.953	9.582	10.705	342	371	250	351	2,9%	3,3%	2,6%	3,2%
Tužilački sistem RS	7.151	6.937	6.201	6.619	175	144	118	120	2,4%	2,0%	1,9%	1,8%
Tužilaštvo Brčko Distrikta	463	396	327	337	20	29	23	19	4,3%	7,3%	7,0%	5,6%
Ukupno	19.876	19.013	16.755	18.296	563	573	424	514	2,8%	3,0%	2,5%	2,8%

Tabela 3: Uporedni prikaz statističkih podataka o broju istraga u radu tužilaštava u BiH i broju istraga u radu za predmete korupcijskih krivičnih djela za period 2018.-2021. godina

Nalazi:

- Broj otvorenih istraga za sva krivična djela u tužilaštvima u BiH je povećan u tokom 2021. godine u odnosu na 2020. godinu, ali je taj broj i dalje manji ukoliko poredimo rezultate iz 2018. ili 2019. godine.

- Kada je riječ o otvorenim istragama za korupcijska krivična djela u toku 2021. godine je povećan broj otvorenih istraga u KTK predmetima u odnosu na 2020. godinu. Međutim, kao i u slučaju ukupnog broja otvorenih istraga, broj otvorenih istraga u KTK predmetima je i dalje niži u odnosu na rezultate koji su ostvareni tokom 2018. i 2019. godine.
- Međutim, povećanje broja otvorenih istraga za korupcijska krivična djela je rezultat značajnog povećanja broja otvorenih istraga za korupcijska krivična djela na nivou tužilačkog sistema FBiH, **dok je na u Tužilaštvu BiH i Tužilaštvu Brčko ditrikta zabilježen pad broja otvorenih istraga a na nivou tužilačkog sistema Republike Srpske broj otvorenih istraga za korupcijska krivična djela tokom 2021. godine gotovo identičan broju otvorenih istraga tokom 2020. godine.**
- Omjer istraga u radu za korupcijska krivična djela u odnosu na ukupan broj istraga u radu za sve predmete je i dalje na jako niskom nivou, i iznosi svega 2,8%. Kao i prethodnih godina, samo Tužilaštvo BD (5,6%) ima nešto veći omjer istraga u radu za korupcijska krivična djela u odnosu na sve krivične predmete. **Najniži udio otvorenih istraga za korupcijska krivična djela u ukupnom broju otvorenih istraga je zabilježen u tužilačkom sistemu RS i u toku 2021. godine iznosi tek 1,8%.**
- **Kada govorimo o istragama za korupcijska krivična djela na visokom nivou (KTK) tokom 2021. godine je zabilježeno ukupno 16 istraga, što čini 3.1% od ukupnog broja istraga za korupcijska krivična djela.**

Udio naredbi o obustavi istrage u ukupnom broju riješenih istraga

Kada govorimo o rješavanjima istrage, iste mogu biti riješene: podizanjem optužnice, tužilačkom odlukom Naredba o obustavi istrage, kao i rješanjem istrage na drugi način.⁷ Naredba o obustavi istrage je tužilačka odluka koja se donosi u slučaju kada je prethodno u predmetu donijeta Naredba o provođenju istrage. Naredba o obustavi istrage se donosi kada iz prikupljenih dokaza ne proizilazi osnovana sumnja da je osumnjičena osoba počinila krivično djelo, kao i u slučaju smrti osumnjičene osobe. Dalje u tekstu su prikazani podaci za broj obustava istraga u odnosu na ukupan broj riješenih istraga.

---

⁷ Istrage riješene na drugi način podrazumijevaju sve one istrage koje nisu riješene naredbom o obustavi istrage ili podizanjem optužnice, odnosno to su istrage riješene ustupanjem drugom tužilaštvu, spajanjem predmeta i sl.

Nivo tužilaštva	Ukupno riješenih istraga				Ukupno Naredbi o obustavi istrage				Istrage riješene na drugi način				Udio Naredbi o obustavi istrage u ukupnom broju riješenih istraga			
	2018.	2019.	2020.	2021.	2018.	2019.	2020.	2021.	2018.	2019.	2020.	2021.	2018.	2019.	2020.	2021.
Tužilaštvo BiH	11	16	19	18	5	10	7	10	0	2	1	0	45,5%	62,5%	36,8%	55,5%
Tužilački sistem FBiH	234	267	131	258	83	87	51	62	13	21	5	10	35,4%	32,5%	38,9%	24,0%
Tužilački sistem RS	127	94	77	81	62	49	47	44	3	3	2	2	48,8%	52,1%	61,0%	54,3%
Tužilaštvo Brčko Distrikta	17	25	13	11	3	1	2	3	2	4	0	1	17,6%	4%	15,3%	27,2%
Ukupno	389	402	240	368	153	147	107	119	18	30	8	13	39,3%	36,5%	43,1%	32,3%

Tabela 4: Uporedni prikaz statističkih podataka o udjelu Naredbi o obustavi istrage u odnosu na ukupan broj riješenih istraga pred tužilaštvima u BiH za predmete korupcijskih krivičnih djela za period 2018.-2021. godina

Nalazi:

- Broj tužilačkih odluka koje se odnose na naredbe o obustavi istrage za korupcijska krivična djela povećan je u toku 2021. godine u odnosu na 2020. godinu.
- Udio naredbi o obustavi istrage u ukupnom broju riješenih istraga za korupcijska krivična djela je tokom 2021. godine smanjen u odnosu na period 2018-2020. godina, i tokom 2021. godine iznosi 32,3%. Značajno je napomenuti da je u svim tužilačkim sistemima zabilježeno smanjenje udjela negativnih tužilačkih odluka u ukupnom broju riješenih istraga tokom 2021. godine izuzev na nivou Tužilaštva BiH, gdje je udio negativnih tužilačkih odluka povećan sa 36,8% tokom 2020. godine na 55,5% tokom 2021. godine. **Tačnije, od 18 riješenih istraga za korupcijska krivična djela na nivou Tužilaštva BiH, čak 10 ih je riješeno obustavom istrage.**
- Kada govorimo o udjelu riješenih istraga za korupcijska krivična djela na visokom nivou (KTKV) u ukupnom broju riješenih istraga, dolazi se do zaključka da **od ukupnog broja riješenih istraga za korupcijska krivična djela (368), njih 13 ili 3,5% se odnosi na predmete korupcije na visokom nivou.**

OPIS TRENDOVA U PROCESUIRANJU KRIVIČNIH DJELA U ODNOSU NA UKUPAN BROJ PODIGNUTIH OPTUŽNICA U TUŽILAŠTVIMA U BIH

Nivo tužilaštva	Ukupno podignutih optužnica				Ukupno podignutih optužnica za krivična djela korupcije (KTK)				Udio podignutih optužnica za KTK predmete u odnosu na ukupan broj podignutih optužnica			
	2018.	2019.	2020.	2021.	2018.	2019.	2020.	2021.	2018.	2019.	2020.	2021.
Tužilaštvo BiH	171	172	167	160	6	4	11	8	3,5%	2,3%	6,5%	5,0%
Tužilački sistem FBiH	8.063	7.563	6.309	7.494	138	159	75	185	1,7%	2,1%	1,1%	2,4%
Tužilački sistem RS	3.653	3.488	3.022	3.196	62	42	28	35	1,7%	1,2%	0,9%	1,0%
Tužilaštvo Brčko Distrikta	314	262	180	191	12	20	12	7	3,8%	7,6%	6,6%	3,6%
Ukupno	12.201	11.485	9.678	11.041	218	225	126	235	1,8%	1,9%	1,2%	2,1%

Tabela 5: Uporedni prikaz statističkih podataka o broju podignutih optužnica koje su podigla tužilaštva u BiH, te broju podignutih optužnica za korupcijska krivična djela

Nalazi:

- Broj podignutih optužnica za sva krivična djela u tužilaštvima u BiH tokom 2021. godine je povećan u odnosu na 2020. godinu, ali je i dalje ispod ostvarenog nivoa tokom 2018. i 2019. godine.
- Uporedo sa povećanjem broja podignutih optužnica za sva krivična djela, u tužilaštvima u BiH je **tokom 2021. godine zabilježeno povećanje broja podignutih optužnica za korupcijska krivična djela, sa 126 podignutih optužnica tokom 2020. godine na 235 tokom 2021. godine. Najveći doprinos ovom povećanju su doprinijeli rezultati tužilaštava u tužilačkom sistemu FBiH gdje je zabilježeno povećanje sa 75 podignutih optužnica tokom 2020. na 185 podignutih optužnica tokom 2021. godine. S druge strane na nivou Tužilaštva BiH i Tužilaštva Brčko Distrikta je ovaj broj smanjen u odnosu na 2020. godinu, dok je u tužilačkom sistemu RS zabilježeno tek neznatno povećanje broja podignutih optužnica tokom 2021. godine u odnosu na 2020. godinu, ali i znatno smanjenje u odnosu na 2018. i 2019. godinu**

- Iako je omjer podignutih optužnica za korupcijska krivična djela u odnosu na ukupan broj podignutih optužnica povećan tokom 2021. godine, on je i dalje na jako niskom nivou i tokom 2021 godine iznosi tek 2,1%.
- Kada govorimo o podignutim optužnicama za korupcijska krivična djela visokog nivoa (KTKV), **od 235 podignutih optužnica za korupcijska krivična djela, samo 6 podignutih optužnica ili 2,5% se odnosi na korupcijska krivična djela na visokom nivou..**

OPIS TRENDOVA U BROJU I STRUKTURI UKUPNOG BROJA SUDSKIH ODLUKA⁸ ZA KORUPCIJSKA KRIVIČNA DJELA U BOSNI I HERCEGOVINI

Kvalitet rada tužilaštava u Bosni i Hercegovini se ogleda prvenstveno u strukturi i vrstama sudskih odluka koje su donesene po pokrenutom krivičnom postupku, odnosno po podignutim optužnicama. Sudska odluka u krivičnom postupku u ovom promatranom kontekstu su *odbijajuća presuda, oslobađajuća presuda* i *osuđujuća presuda*. Očekivani cilj tužilaštava, ali i šire društvene zajednice je da se nakon što sud potvrdi optužnicu, donese što veći omjer osuđujućih presuda, a posebno s obzirom na to da se smatra da se u prethodnim fazama krivičnog postupka potvrdila osnovanost sumnje da je učinjeno krivično djelo i ko je učinilac takvog krivičnog djela. Posebna zainteresovanost stručne, ali i šire društvene zajednice, jeste da kvalitet rada tužilaštava, odnosno adekvatan omjer osuđujućih presuda naspram drugih sudskih odluka za korupcijska krivična djela bude visok. S tim u vezi, u nastavku je prikazan broj odbijajućih, oslobađajućih i osuđujućih presuda, te je analiziran omjer osuđujućih presuda u odnosu na ukupan broj donesenih sudskih odluka.

Nivo tužilaštva	Odbijajuće presude				Oslobađajuće presude				Osuđujuće presude			
	2018.	2019.	2020.	2021.	2018.	2019.	2020.	2021.	2018.	2019.	2020.	2021.
Tužilaštvo BiH	1	0	0	0	2	1	1	2	5	1	6	11
Tužilački sistem FBiH	0	1	0	2	19	46	20	40	111	155	116	175
Tužilački sistem RS	0	1	1	2	9	14	4	9	40	51	29	30
Tužilaštvo Brčko Distrikta	0	0	0	0	11	1	3	1	10	17	6	11
Ukupno	1	2	1	4	41	62	28	52	166	224	157	227

Tabela 6.: Uporedni prikaz statističkih podataka o vrstama i broju presuda koje su donijeli sudovi u BiH za korupcijska krivična djela koja su pokrenula tužilaštva u BiH za period 2018-2021.

⁸ Ukupan broj presuda predstavlja zbir pravosnažnih i nepravosnažnih sudskih odluka u posmatranom periodu.

Nalazi:

- Tokom 2021. godine je u Bosni i Hercegovini zabilježeno **povećanje kako broja osuđujućih presuda, tako i povećanje broja oslobađajućih presuda za korupcijska krivična djela** u odnosu na 2020. godinu, odnosno povećanje sa 157 osuđujućih presuda u toku 2020. godine na 227 osuđujućih presuda u toku 2021. godine.
- Ukoliko gledamo po tužilačkim sistemima, samo je na nivou tužilačkog sistema RS zabilježen skoro isti rezultat tokom 2021. godine u odnosu na 2020. godinu, dok je na ostalim nivoima zabilježeno povećanje broja osuđujućih presuda u toku 2021. godine.
- Kada je riječ o osuđujućim presudama za korupcijska krivična djela na visokom nivou (KTKV), **od 227 osuđujućih presuda za korupcijska krivična djela tokom 2021. godine, njih 5 ili 2,2% se odnosi na presude za korupcijska krivična djela na visokom nivou.**

Opis trendova u vrsti i strukturi ukupnog broja osuđujućih presuda za korupcijska krivična djela u Bosni i Hercegovini

Uzimajući u obzir da su zapriječene kazne za korupcijska krivična djela u krivičnim zakonima u BiH znatno oštrije u odnosu na druga krivična djela, kao i činjenicu da je opšta percepcija da je kaznena politika blaga, u sklopu izvještaja ista je analizirana za predmetna krivična djela. Praksa sudskih instanci u vezi sa krivično pravnim reagovanjem na kriminalitet je često predmet interesovanja, kako javnosti koja je najčešće upoznata sa istom putem medijskih obavještenja, tako vrlo često i od strane naučne i stručne javnosti.

S obzirom na često vrlo nedostajuće sveobuhvatne podatke o kaznenoj politici za korupcijska krivična djela, posebno u smislu kontinuiranih trendova, TI BiH smatra posebno značajnim da se prateći trendove i za ove podatke, široj stručnoj i društvenoj javnosti analiziraju i predoče ovi rezultate. S tim u vezi, za četiri tužilačka sistema su analizirane sve vrste osuđujućih presuda koje su izrečene pred nadležnim sudovima u Bosni i Hercegovini.

Nivo tužilaštva	Novčana kazna				Uslovna osuda				Zatvorska kazna			
	2018.	2019.	2020.	2021.	2018.	2019.	2020.	2021.	2018.	2019.	2020.	2021.
Tužilaštvo BiH	0	0	0	1	2	1	1	4	3	0	5	6
Tužilački sistem FBiH	3	2	1	3	84	107	74	116	24	46	41	56
Tužilački sistem RS	10	15	8	8	21	24	15	11	9	12	6	11
Tužilaštvo Brčko Distrikta	0	0	0	0	9	12	6	5	1	5	0	6
Ukupno	13	17	9	12	116	144	96	136	37	63	52	79

Tabela 7: Vrste osuđujućih presuda za korupcijska krivična djela u BiH za period 2018-2021

Nalazi:

- Na nivou cjelokupnog pravosudnog sistema u BiH, u toku 2021. godine sudovi su donijeli ukupno 227 osuđujućih presuda za korupcijska krivična djela, što predstavlja povećanje ovog broja u odnosu na 2020. godinu i na nivou su rezultata ostvarenih tokom 2019. godine
- Kada govorimo o presudama za korupcijska krivična djela sa krivičnopravnom sankcijom zatvora, tokom 2021. godine je doneseno 79 ovakvih presuda, te ovaj podatak predstavlja najbolje rezultate u odnosu na period 2018-2020. **Međutim, zabrinjava podatak da je procenat zatvorskih kazni u ukupnom broju donesenih osuđujućih presuda tek 34,8%.**
- S druge strane, **čak 59,9% osuđujućih presuda za korupcijska krivična djela su presude sa uslovnom osudom**, što nije nimalo odvrćuće za eventualne počinioce ovih krivičnih djela, posebno uzevši u obzir težinu korupcijskih djela, kao i štetu koju korupcija proizvodi prema društvu u cjelini.
- Podatak da je tek u **5,2% slučajeva osuđujućih presuda za korupcijska krivična djela izrečena novčana kazna** nam govori da se ovaj institut skoro i ne koristi prilikom procesuiranja krivičnih djela korupcije, te da je uslovna osuda još uvijek jedan od osnovnih vidova kažnjavanja za učinjenje krivičnog djela korupcije.

Struktura pravosnažnih sudskih odluka za korupcijska krivična djela u Bosni i Hercegovini u toku 2021. godine

Obzirom da tokom ranijih godina Visoko sudsko i tužilačko vijeće nije bilo u mogućnosti da dostavi i podatke o pravosnažnim sudskim odlukama u predmetima korupcijskih krivičnih djela, u nastavku analiziramo dostavljene statističke podatke o pravosnažnim sudskim odlukama u predmetima korupcije. Uzimajući u obzir da se kvalitet rada tužilaštava u BiH ogleda prvenstveno u strukturi i vrstama sudskih odluka, a posebno pravosnažnim sudskim odlukama, koje su donesene po podignutim optužnicama, ovi podaci su od izuzetnog značaja. Posebna zainteresiranost stručne, ali i šire društvene zajednice, jeste da kvalitet rada tužilaštava, odnosno adekvatan omjer osuđujućih presuda naspram drugih sudskih odluka za korupcijska krivična djela bude visok.

S tim u vezi, u nastavku je prikazan broj pravosnažnih odbijajućih, oslobađajućih i osuđujućih presuda koje su donijeli nadležni sudovi u BiH po tužilačkim sistemima, te je analiziran omjer pravosnažnih osuđujućih presuda u odnosu na ukupan broj sudskih odluka.

Nivo tužilaštva	Odbijajuće presude			Oslobađajuće presude			Osuđujuće presude		
	2019.	2020.	2021.	2019.	2020.	2021.	2019.	2020.	2021.
Tužilaštvo BiH	0	0	0	1	1	2	0	4	10
Tužilački sistem FBiH	0	0	1	13	11	14	97	77	116
Tužilački sistem RS	0	1	0	6	0	3	37	21	16
Tužilaštvo Brčko Distrikta	0	0	0	1	1	0	9	3	5
Ukupno	0	1	1	21	13	19	143	105	147

Tabela 6.: Uporedni prikaz statističkih podataka o vrstama i broju pravosnažnih presuda koje su donijeli sudovi u BiH za korupcijska krivična djela koja su pokrenula tužilaštva u BiH u periodu 2019.-2021. godine

Nalazi:

- Tokom 2021. godine je u Bosni i Hercegovini je ukupno **doneseno 167 pravosnažnih sudskih odluka** u korupcijskim predmetima, od čega je **147 osuđujućih, 19 oslobađajućih presuda i jedna odbijajuća presuda**.
- Kao što je vidljivo iz prethodne tabele, tokom 2021. godine broj pravosnažnih presuda za korupcijska krivična djela je povećan u odnosu na 2020. godinu kada su zabilježeni najlošiji rezultati u posljednje tri godine.
- Broj pravosnažno osuđujućih presuda za korupcijska krivična djela je tokom 2021. godine povećan u odnosu na 2020. godinu, odnosno sa 105 pravosnažno osuđujućih presude tokom 2020. godine, na 147 pravosnažno osuđujućih presuda tokom 2021. godine, te su rezultati približno isti kao i tokom 2019. godine
- U isto vrijeme, broj pravosnažnih oslobađajućih presuda tokom 2021. godine je povećan sa 13 tokom 2020. godine na 19 pravosnažno oslobađajućih presuda tokom 2021. godine.
- Kada govorimo o presudama za korupcijska krivična djela na visokom nivou (KTKV), **od ukupno 147 pravosnažno osuđujućih presuda za korupcijska krivična djela, tek 4 presude ili 2,7% se odnosi na pravosnažne presude za korupcijska krivična djela na visokom nivou.**

Struktura pravosnažnih osuđujućih presuda za korupcijska krivična djela u Bosni i Hercegovini u toku 2021. godine

U okviru ovog izvještaja analizirana je i kaznena politika za korupcijska krivična djela u pravosnažnim presudama. Opšta percepcija građana u BiH je da kaznena politika za korupcijska krivična djela izuzetno blaga, a uzimajući u obzir često nedostajuće podatke o kaznenoj politici za korupcijska krivična djela, posebno u smislu trendova, te TI BiH smatra posebno značajnim da se prateći trendove i za ove podatke, široj stručnoj i društvenoj javnosti analiziraju i predoče ovi rezultate.

S tim u vezi, za četiri tužilačka sistema su analizirane sve vrste pravosnažnih osuđujućih presuda koje su izrečene pred nadležnim sudovima u Bosni i Hercegovini tokom 2021. godine.

Nivo tužilaštva	Novčana kazna			Uslovna osuda			Zatvorska kazna		
	2019.	2020.	2021.	2019.	2020.	2021.	2019.	2020.	2021.
Tužilaštvo BiH	0	0	1	0	1	4	0	3	5
tužilački sistem FBIH	0	0	2	72	54	85	25	23	29
Tužilački sistem RS	14	5	3	18	12	8	5	4	5
Tužilaštvo Brčko Distrikta	0	0	0	7	3	3	2	0	2
Ukupno	14	5	6	97	70	100	32	30	41

Tabela 9: Vrste pravosnažnih osuđujućih presuda za korupcijska krivična djela u BiH za period 2019-2021.

Nalazi:

- Na nivou cjelokupnog pravosudnog sistema u BiH, tokom 2021. godine sudovi su donijeli ukupno 147 pravosnažno osuđujućih presuda za korupcijska krivična djela.
- Od ukupnog broja donesenih pravosnažnih sudskih presuda za korupcijska krivična djela samo je **41 odluka sa krivično pravnom sankcijom zatvora, što predstavlja tek 27,8% zatvorskih kazni u ukupnom broju pravosnažno osuđujućih presuda**. Ovaj podatak nam još jednom potvrđuje da se pravosuđe u BiH bavi sitnom korupcijom, dok se korupcija na visokom nivou rijetko ili nikako ne procesuiru.
- S druge strane, u **čak 68% slučajeva, sudovi u BiH su donijeli pravosnažne uslovne osude za korupcijska krivična djela**, što ni na koji način ne djeluje odvraćajuće za eventualne počiniocima ovih krivičnih djela, te **još jednom potvrđuje da se pravosuđe u BiH bavi isključivo procesuiranjem sitne korupcije**, dok najveće korupcijske afere uglavnom ostanu neprocesuirane pred nadležnim organima.
- Novčana kazna je tokom 2021. godine izrečena u 4% pravosnažnih osuđujućih sudskih odluka što potvrđuje da se ovaj institut kažnjavanja slabo koristi, te da su uslovne osude i dalje osnovni način kažnjavanja počilaca koruptivnih krivičnih djela.

ZAKLJUČAK

Na osnovu dostupnih statističkih podataka o procesuiranju krivičnih djela korupcije u Bosni i Hercegovini može se zaključiti da procesuiranje još uvijek nije na nivou koje zahtijeva trenutno stanje i rasprostranjenost korupcije u društvu, što potvrđuju mnogobrojna istraživanja koja su objavljena o stanju korupcije u Bosni i Hercegovini, kao i zvanični izvještaji međunarodnih organizacija zaduženih za praćenje stanja u pravosuđu u Bosni i Hercegovini.

Iako je tokom 2021. godine zabilježeno povećanje ukupnog broja prijava u radu, kako za korupcijska krivična djela, tako i za ostala krivična djela, što je djelomično i rezultat smanjenja ograničenja rada institucija usljed pandemije COVID-19 virusa, ovi rezultati i dalje nisu na očekivanom nivou, posebno uzimajući u obzir stanje u društvu, kao i sveprisutnu korupciju. Također, ovi podaci potvrđuju nalaze ranijih istraživanja javnog mnijenja o smanjenju povjerenja građana u rad pravosudnih institucija i prepoznavanje pravosuđa kao jednog od tri sektora koji su najpodložniji korupciji. Visok nivo negativnih tužilačkih odluka u procesu rješavanja prijava za korupcijska krivična djela dodatno zabrinjava. Ovaj problem možemo dovesti u direktnu vezu sa problemom široko definisanih diskrecionih ovlaštenjima tužilaca i proizvoljnom pristupu šta će uzeti u rad, a šta ne. Dodatno ovom problemu doprinosi i način raspodjele predmeta prema pojedinačnim tužiocima od strane glavnih tužilaca, zbog čega su u proteklom vremenu podnesene prijave zbog nekorištenja automatizovanog sistema dodjele predmeta. Jedna od tužbi po ovoj osnovi se odnosila i na glavnu tužiteljicu Tužilaštva BiH koja je završena razrješenjem sa pozicije glavne tužiteljice. Također, posebno zabrinjava podatak da je tokom 2021. godine tek 0.92% prijava (9 prijava) u ukupnom broju prijava za korupcijska krivična djela bilo vezano za korupcijska krivična djela na visokom nivou

Tokom 2021. godine je zabilježeno povećanje broja otvorenih istraga za korupcijska krivična djela u odnosu na 2020. godinu, ali su ovi rezultati i dalje ispod nivoa ostvarenih rezultata tokom 2018. i 2019. godine. Najveći doprinos povećanju broja istraga za korupcijska krivična djela tokom 2021. godine u odnosu na 2020. godinu je dao tužilački sistem FBiH, gdje je zabilježeno značajno povećanje ovog broja, ali su rezultati i dalje lošiji od rezultata ostvarenih tokom 2019. godine. S druge strane, tužilački sistem RS je ostao skoro na istom broju otvorenih istraga tokom 2021. godine u odnosu na 2020. godinu, ali i dalje daleko od rezultata ostvarenih tokom 2018. i 2019. godine. Tužilaštvo BiH i Tužilaštvo BD su tokom 2021. godine smanjili broj otvorenih istraga za korupcijska krivična djela u odnosu na 2020. godinu, te su im ovo najlošiji rezultati registrovani tokom perioda 2018-2021. Pored toga, tek 3,1% odnosno 16 istraga od ukupnog broja istraga za korupcijska krivična djela se odnosi na otvorene istrage za korupciju na visokom nivou (KTKV).

Uporedo sa povećanjem broja riješenih istraga, povećan je i broj negativnih tužilačkih odluka, odnosno naredbi o obustavi istrage u ukupnom broju riješenih istraga. Iako je omjer naredbi o obustavi istrage u ukupnom broju riješenih istraga smanjen sa 43,1% tokom 2020. godine na 32,3% tokom 2021. godine, ovo i dalje predstavlja zabrinjavajući podatak. Posebno se ovdje ističu Tužilaštvo BiH sa 55,5% naredbi o obustavi istrage u ukupnom broju riješenih istraga, kao i tužilački sistem RS sa 54,3% naredbi o obustavi istraga u ukupnom broju riješenih istraga. Pored toga, 46,1% istraga za korupcijska krivična djela na visokom nivou (KTKV) tokom 2021. godine je riješeno obustavom istrage.

Tokom 2021. godine zabilježen je rast broja podignutih optužnica za korupcijska krivična djela u odnosu na 2020. godinu, te je povećan i udio podignutih optužnica za korupcijska krivična djela u ukupnom broju podignutih optužnica za sva krivična djela sa 1,2% tokom 2020. godine na 2,1% tokom 2021. godine. Međutim, zanimljiv je podatak i da su tužilaštva u BiH tokom 2021. godine podigla ukupno 235 optužnica za korupcijska krivična djela, a da je od ovog broja 211 potvrđeno tokom 2021. godine, što može ukazati i na činjenicu da tužilaštva podižu velik broj optužnica koncem godine kako bi ispunili godišnje norme, te velik broj tih optužnica dođe na razmatranje u sudove do početka naredne godine. Značajno je napomenuti da od ukupnog broja podignutih optužnica (235) njih 6 ili 2,5% se odnosi na podignute optužnice za korupcijska krivična djela na visokom nivou (KTKV). Međutim, od 6 podignutih optužnica za korupciju na visokom nivou, niti jedna od njih nije potvrđena tokom 2021. godine.

Kada govorimo o ukupnom broju donesenih sudskih odluka u toku 2021. godine, koje predstavljaju zbir pravosnažnih i nepravosnažnih sudskih odluka, podaci pokazuju da je tokom 2021. godine zabilježeno povećanje ovog broja sa 189 tokom 2020. godine na 283 tokom 2021. godine. Uporedo sa povećanjem ukupnog broja sudskih odluka, povećan je i broj osuđujućih presuda za korupcijska krivična djela. Najznačajnije povećanje je zabilježeno u tužilačkom sistemu FBiH, kao i na nivou Tužilaštva BiH i Tužilaštva BD, dok je na nivou tužilačkog sistema RS zabilježen skoro isti broj donesenih sudskih odluka. Pored osuđujućih presuda, povećan je broj i oslobađajućih presuda sa 28 oslobađajućih presuda tokom 2020. godine na čak 52 tokom 2021. godine.

Međutim, kada pogledamo strukturu osuđujućih presuda dolazimo do zaključka da je kaznena politika za korupcijska krivična djela jako niska i nimalo odvraćajuća za eventualne počinioce. Tokom 2021. godine na nivou cjelokupnog pravosudnog sistema BiH sudovi su donijeli ukupno 227 osuđujućih presuda za korupcijska krivična djela. Udio zatvorskih kazni u ukupnom broju donesenih osuđujućih presuda za korupcijska krivična djela tokom 2021. godine iznosi tek 34,8%, dok je udio uslovnih osuda u ukupnom broju donesenih sudskih odluka na zabrinjavajućih 59,9%, što nam još jednom potvrđuje da se u BiH procesuiraju uglavnom sitna korupcija, dok se ozbiljni slučajevi korupcije vrlo rijetko ili nikako ne procesuiraju.

U cilju ocjene efikasnosti pravosuđa, TI BiH je analizirao i podatke o pravosnažnim sudskim odlukama koje su donesene tokom 2021. godine na osnovu podataka dostavljenih od strane VSTV-a. Tokom 2021. godine u ukupnom broju donesenih pravosnažnih sudskih odluka 11,3% ih je bilo

oslobađajućih, dok je 88% osuđujućih. S druge strane, tokom 2021. godine tek 2,7% pravosnažno osuđujućih presuda (4 presude) se odnose na presude za korupcijska krivična djela na visokom nivou (KTKV).

Kada analiziramo strukturu pravosnažnih osuđujućih presuda na nivou cjelokupnog pravosudnog sistema BiH dolazimo do rezultata da je tek u 27,8% slučajeva tokom 2021. godine donijeta sudska odluka sa krivično pravnom sankcijom zatvora, dok je u čak 68% slučajeva donijeta uslovna osuda.

Analiza podataka o sudskim odlukama u predmetima korupcije, a posebno strukturi osuđujućih presuda, nam govori da se u BiH procesuiraju isključivo sitna korupcija, dok se korupcija na visokom nivou nikako ili tek sporadično procesuiraju. Ovakav zaključak potvrđuju i nalazi analize objavljene od strane OSCE Misije u BiH tokom 2020. godine gdje je od 302 posmatrana predmeta tek 32 kategorisano kao slučaj visoke korupcije, 108 predmeta korupcije srednjeg nivoa, te 173 predmeta sitne korupcije.

Detaljniji podaci o procesuiranju korupcijskih krivičnih djela po tužilaštvima dostupni su na Interaktivnoj mapi procesuiranja korupcije (www.mapa.ti-bih.org).